

**แนวนโยบายการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**
**The Public Service Policy of Sub-District Municipalities in The
Northeastern of Thailand**

พงศ์ธณัติกาญจน์ พรหมนิล *

ภักดี โพธิ์สิงห์ **

สัญญา เคนาภูมิ ***

เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล (๒) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล (๓) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลและ (๔) เพื่อสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๘๐ แห่ง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ ๒๐ หน่วยต่อ ๑ ตัวแปร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ส่วนผู้ให้ข้อมูลเป็น ตัวแทนเทศบาล จำนวนแห่งละ ๑๐ คน ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารท้องถิ่น ตัวแทนฝ่ายสภา ตัวแทนหัวหน้าสำนักงานและตัวแทนฝ่ายประชาชน รวมเป็น ๒,๘๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ จำนวน ๑๐ คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิธีการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ (Expertise

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

**** รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Verified) จำนวน ๒๔ คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษาและสาธารณสุข ด้านการเมืองการบริหาร ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาด้านศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีและด้านการพัฒนาสังคม ตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ประเด็น และอยู่ในระดับปานกลาง ๑๒ ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะขององค์กร การบูรณาการเทคโนโลยีขององค์กร ความเจริญทางสังคมและวัฒนธรรม การขยายตัวทางเทคโนโลยี นโยบายขององค์กร การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชนพัฒนาการทางการเมือง วัฒนธรรมองค์กรทรัพยากรการบริหารจัดการ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาคและโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ

๓. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่แรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชน (๐.๖๐) นโยบายขององค์กร (๐.๓๖) การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๐.๒๗) วัฒนธรรมองค์กร (๐.๒๗) ทรัพยากรการบริหารจัดการ (๐.๒๗) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (-๐.๐๑) พัฒนาการทางการเมือง (-๐.๐๕) การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง (-๐.๐๘) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (-๐.๑๖) และสมรรถนะขององค์กร (-๐.๕๗) สามารถพยากรณ์การให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลได้ร้อยละ ๙๕.๙๐ ($R^2 = 0.959$, $p\text{-value} \leq .05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 20.09$, $df = 12$, $p\text{-value} = 0.06533$, $RMSEA = 0.016$, $RMR = 0.0029$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.990$, $CN = 3653.100$)

๔. รูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (๑) การเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองจากภาคประชาชน และ (๒) การเพิ่มการสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งทั้งสองประการมุ่งเน้นการส่งเสริมและผลักดันในเรื่อง พัฒนาการทางการเมือง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง วัฒนธรรมองค์กร นโยบายขององค์กร ทรัพยากรการบริหารจัดการ สมรรถนะขององค์กร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: แนวนโยบาย, การให้บริการสาธารณะ

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study public service of Sub-district Municipalities (2) to study attitudes toward the influencing factors which affected public service of Sub-district Municipalities (3) to study the causal factors which affected public service of Sub-district Municipalities and (4) to establish and confirm the model for developing the public service of Sub-district Municipalities in Northeastern Region of Thailand. The research sample were 280 Sub-district Municipalities in the Northeastern areas of Thailand, determining The size of sample from the advanced sampling formula of one unit of variables multiplied with 20 samples and in a stratified way. The informants comprised ten representatives of various constituents of each Sub-district municipalities such as representatives of local administrators, of councilors, of office staffs and the representatives of people, totaling 2,800. The data were collected by questionnaire with five rating scales and analyzed by the computer program through a descriptive statistics, Pearson's Product Moment Coefficient Correlation and the Path analysis with LISREL program. In addition, the In-depth Interview was also used as qualitative methodological process by taking ten professional executives as the purposive sample; the data were analyzed by the content analysis. The establish and confirm the development model of public service of Sub-district Municipalities Operation in Northeastern Thailand, to verify by 24 Expertise, the data was analyzed by Content Analysis.

The findings were as follows;

1. Public service of Sub-district municipalities in the northeast region, as a whole, was at medium mean level. Considering all aspects, it was found that all dimensions of the public service was at medium mean level, ranging from large to small respectively: dimension of natural resources and environments, economic, education and public sanitation, administration and politics, infrastructure, development of tradition culture and religion including the dimension of social development.

2. The attitudes toward the influencing factors which affected public service of Sub-district Municipalities in the Northeast Region, merely two factors was found at the high level. The twelve ones was found at medium mean level in the descending order as follows: transformational leadership, competency of organization, technological integration of organization, social and cultural progress,



the technological expansion, the implemented policy of organization, the support from central administration, economic growth, political pressure from populace, political development, organizational culture, the support from provincial administration, and the structure of organization respectively

3. The factors affecting the public service of the Sub-district Municipalities in the Northeastern Region had the influence coefficients ranging from large to small respectively as follows: the pressure from civil politics (0.60), the policy of organization (0.36), the supporting from provincial administration (0.27), the organizational culture (0.27), the administrative and managerial resource (0.27), the transformational leadership (-0.01), the political development (-0.05), the supporting from central administration (-0.08), the economic growth (-0.16), and the competency of organization (-0.57). Possible capacity for factors to explain variance of the policy of public service of Sub-district municipalities in the Northeastern Thailand was at 95.90 ($R^2 = 0.959$, $p\text{-value} \leq .05$) and significantly at .05. The goodness-of-fit test of the model of causal factors affecting Sub-district municipalities' public service developed by the researcher showed that the model was consistent with the empirical data ($\chi^2 = 20.09$, $df = 12$, $p\text{-value} = 0.06533$, $RMSEA = 0.016$, $RMR = 0.0029$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.990$, $CN = 3653.100$).

4. The model of developing public service of Sub-district Municipalities in the Northeastern was found to consist of these components: (1) the pressure from civil politics, and (2) the supporting from provincial administration. These two factors led to promotion of and push forward to development of the political development, the economic growth, the supporting from central administration, the organizational culture, the policy of organization, the managerial resources and development, the organizational competency, and the transformational leadership.

Keyword: Policy, Public Service

๑. บทนำ

ในระบบการปกครองของทุกประเทศล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกันคือ ต้องการที่จะให้ประเทศมีความมั่นคงและประชาชนในประเทศมีความสุข ซึ่งในอดีตการปกครองส่วนใหญ่จะมีลักษณะการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศเนื่องจากมีอาณาเขตยังไม่กว้างนักและพลเมืองยังมีน้อยอยู่ ทำให้กิจกรรมที่รัฐจะต้องสนองตอบต่อประชาชน



ยังมีไม่มากนัก ดังนั้น แนวความคิดในการกระจายอำนาจ (Decentralization) การบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลโดยพยายามกระจายอำนาจการปกครองเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระ^๑ การกระจายอำนาจเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางให้ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างและมีอิสระตามสมควร โดยเป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในด้านการเมืองและการบริหารซึ่งการกระจายอำนาจว่ามี ๒ รูปแบบคือ ๑) การกระจายอำนาจตามภารกิจ (Functional) และ ๒) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary Based)^๒ ซึ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจการปกครองส่วนกลางของรัฐบาลให้กับท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง^๓

เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทั้งหมด ๗๕๘ แห่ง และจากข้อมูลผลการสำรวจตามแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๕๖ ด้านการบริการสาธารณะ พบว่าเทศบาลตำบลได้คะแนนรวมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๒๖ จะเห็นได้ว่าคะแนนมาตรฐานการปฏิบัติราชการ ด้านการบริการสาธารณะโดยเฉลี่ย ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ นอกจากนี้ยังพบว่าการให้บริการสาธารณะบางด้านอาทิ ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในส่วนของการส่งเสริมการศึกษา มีถึง ๒๘ เทศบาลตำบลที่ได้ ๐ คะแนน (มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษาไม่ถึงร้อยละ ๓) และในส่วนของการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีถึง ๗ เทศบาลตำบลที่ได้ไม่เกิน ๑ คะแนน (มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่ถึงร้อยละ ๑๐) และด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พณิชยกรรม และการท่องเที่ยว มีเทศบาลตำบลถึง ๑๕ แห่งที่ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นต้น^๔

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการผลิตสินค้าและส่งเสริมบริการสาธารณะแก่ประชาชน ถึงแม้ว่าในภาพรวมส่วนใหญ่จะผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ก็พบว่ามีภารกิจบางเรื่องที่หลายเทศบาลตำบลยังไม่ได้มีการจัดทำ หรือมีการจัดทำแล้วแต่ยังอยู่ใน

^๑ ไกรวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๒), หน้า ๑๕.

^๒ Bush, G. W, *Governing Big Cities : The Management of Decentralization*, (Wellington : University of Wellington, 1991), p. 114.

^๓ นันทวัฒน์ บรมานันท์, การปกครองส่วนท้องถิ่น, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๒), หน้า ๓๕.

^๔ สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สรุปผลการประเมินมาตรฐานปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๕๖, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateOrganizeServlet?> [๕ ธันวาคม ๒๕๕๗].

ระดับต่ำอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของเทศบาลตำบลด้านการบริการสาธารณะ ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ๑) การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง ๒) ความพร้อมของเทศบาลตำบลในการรับถ่ายโอนภารกิจ ๓) การถ่ายโอนบุคลากรและ ๔) ปัญหาด้านงบประมาณและรายได้ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบลในการที่จะปรับกระบวนการทศน์ในการบริหารงาน และแสวงหาแนวทางที่จะบริหารงานในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เนื่องจากการบริการของภาครัฐที่เห็นได้ชัดและประชาชนทุกคนได้รับก็คือ บริการสาธารณะ^๕

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งนำเสนอแนวนโยบายการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมุ่งศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล เพื่อสร้างและยืนยันแนวนโยบายการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิผลในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของท้องถิ่นอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

๒. วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. เพื่อสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น ๒ ระยะคือ

ระยะที่ ๑ ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยเริ่มต้นด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากนั้นทำการยืนยันด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)^๖ กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

^๕สมิต สัมฤทธิ์, ศิลปะการให้บริการ, (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๓), หน้า ๔๕.

^๖สัญญา เคนาภูมิ, “ปรัชญาการวิจัย : ปริมาณ : คุณภาพ” วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒; กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗.

๑. **วิธีการวิจัยเชิงปริมาณประชากร** การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นองค์การ ประชากร หมายถึง เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๗๕๘ แห่ง^๗ กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์จำนวนตัวอย่างที่นำมาศึกษาในลักษณะการวิเคราะห์สมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง^๘ ไม่ควรมีน้อยกว่า ๒๐ หน่วยต่อ ๑ ตัวแปร^๙ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งหมด ๑๔ ตัวแปร ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างเทศบาลตำบลจำนวน ๒๘๐ แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ผู้ให้ข้อมูล เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลตำบลเป็นผู้ให้ข้อมูลของเทศบาลตำบล แห่งละ ๑๐ คน รวมจำนวน ๒,๘๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์เพียร์สัน และใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้นหรือการวิเคราะห์อทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) โดยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)^{๑๐}

๒. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพประชากรเป้าหมาย** ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จำนวน ๑๐ คน ได้แก่ตัวแทนผู้บริหารท้องถิ่นตัวแทนฝ่ายสภาท้องถิ่นตัวแทนหัวหน้าสำนักงานเทศบาลและตัวแทนภาคประชาชน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ ๒ การสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยวิธีการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Verified)จำนวน ๒๔ คน^{๑๑} ได้แก่ ตัวแทนนักวิชาการทางการบริหารจัดการ ตัวแทนข้าราชการส่วนกลาง ตัวแทนข้าราชการส่วนภูมิภาค ตัวแทนนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นระดับจังหวัด ตัวแทนนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นระดับอำเภอ ตัวแทนภาคประชาชน ตัวแทนนายกเทศมนตรี ตัวแทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ตัวแทนปลัดเทศบาล และตัวแทนพนักงานเทศบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของ

^๗กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/work/abt/index/jsp> [๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗].

^๘นงลักษณ์ วิรัชชัย, โมเดลลิสเรลสถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๕๔.

^๙สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL, (กรุงเทพมหานคร : มิสชันมีเดีย, ๒๕๕๑), หน้า ๒๕ – ๒๖.

^{๑๐}Joreskog, K. G. and Sorbom, D, LISREL 8 User's Reference Guild Cuild, (Chicago : Scientific Software International, 1998), p. 70.

^{๑๑}สัญญา เคนาภูมิ, “การสร้างกลยุทธ์จากฐานการวิจัยทางการบริหารจัดการ,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙): ๔๕-๔๖.

เทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ทั้ง ๓ รอบ ตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)^{๑๒} วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Med.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (I.R.)

๔. ผลการวิจัย

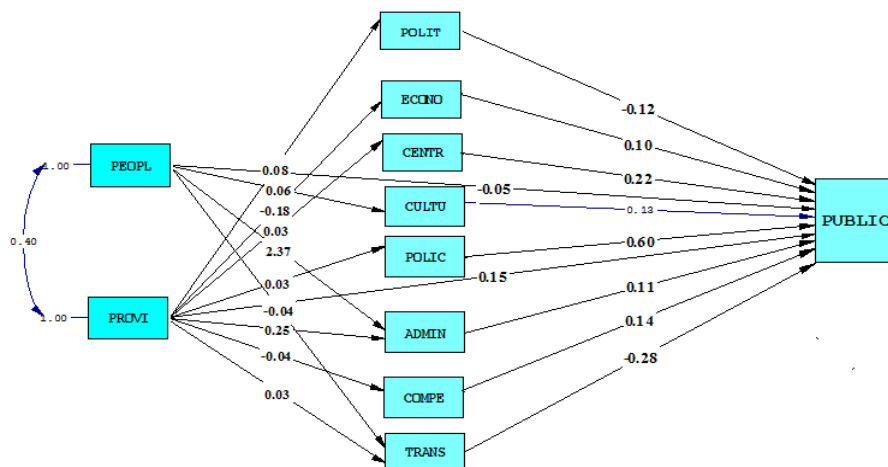
ระยะที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. ระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจด้านการศึกษาและสาธารณสุข ด้านการเมืองการบริหาร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาด้านศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีและด้านการพัฒนาสังคม ตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๒ ประเด็น และอยู่ในระดับปานกลาง ๑๒ ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะขององค์กร การบูรณาการเทคโนโลยีขององค์กร ความเจริญทางสังคมและวัฒนธรรม การขยายตัวทางเทคโนโลยี นโยบายขององค์กร การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชน พัฒนาการทางการเมือง วัฒนธรรมองค์กร ทรัพยากรการบริหารจัดการ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค โครงสร้างองค์กร ตามลำดับ

๓. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ แรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชน (๐.๖๐) นโยบายขององค์กร (๐.๓๖) การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๐.๒๗) วัฒนธรรมองค์กร (๐.๒๗) ทรัพยากรการบริหารจัดการ (๐.๒๗) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (-๐.๐๑) พัฒนาการทางการเมือง (-๐.๐๕) การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง (-๐.๐๘) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (-๐.๑๖) และสมรรถนะขององค์กร (-๐.๕๗) สามารถพยากรณ์การให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลได้ร้อยละ ๙๕.๙๐ ($R^2 = 0.959$, $p\text{-value} \leq .05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 20.09$, $df = 12$, $p\text{-value} = 0.06533$, $RMSEA = 0.016$, $RMR = 0.0029$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.990$, $CN = 3653.100$) แสดงดังภาพที่ ๑

^{๑๒} สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๒๔.



Chi-Square=20.09, df=12, P-value=0.06533, RMSEA=0.016

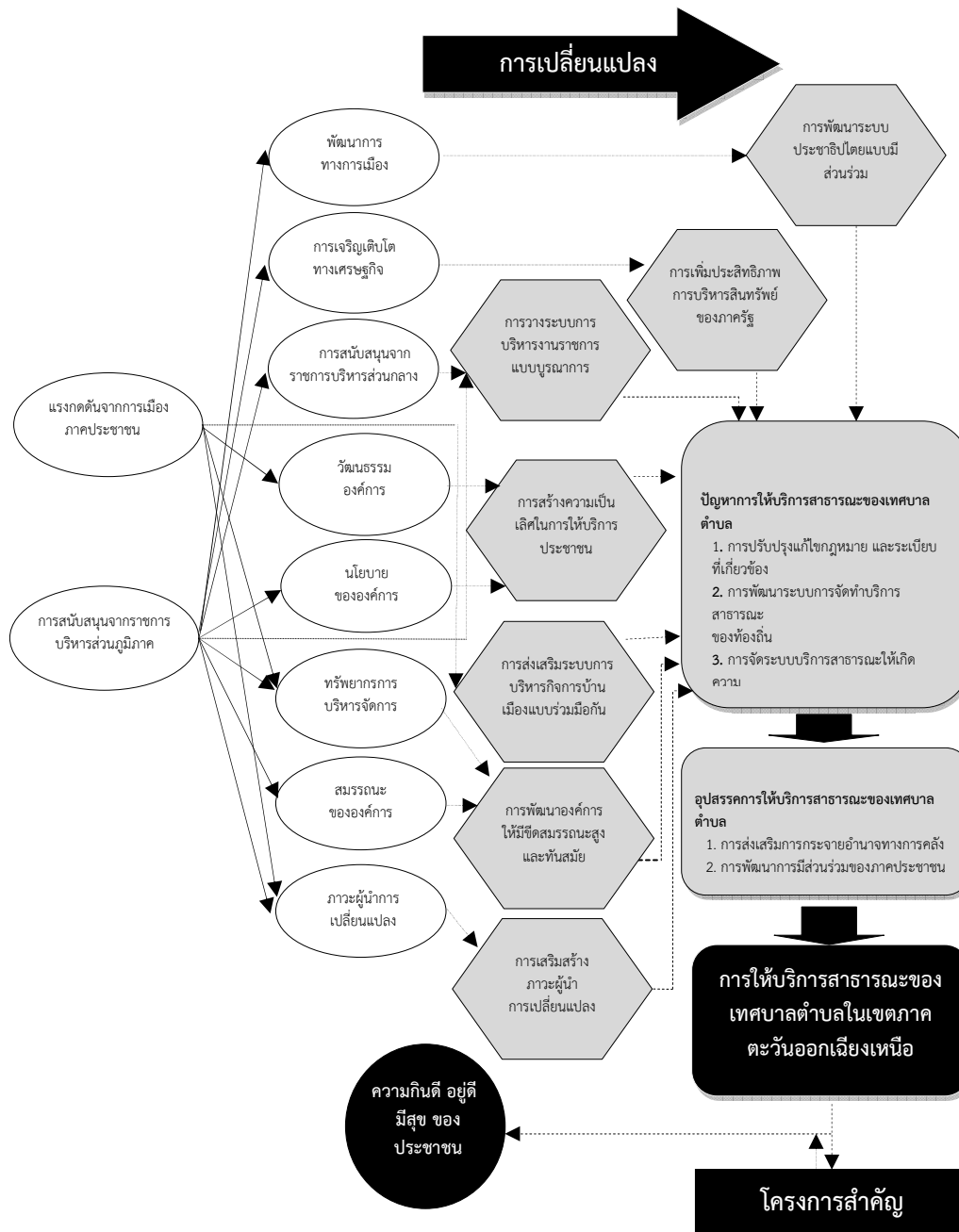
ภาพที่ ๑ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล ตัวแบบสุดท้าย

จากภาพที่ ๒ พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตัวแบบสุดท้ายได้ค่าสถิติที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ $\chi^2 = 20.09, df=12, p\text{-value}=0.06533, RMSEA=0.016, RMR=0.0029, GFI=0.99, AGFI=0.990, CN=3653.100$ แสดงว่า ตัวแบบมีความสอดคล้องกลมกลืน

ระยะที่ ๒ ผลการสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. รูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (๑) การเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองจากภาคประชาชน และ (๒) การเพิ่มการสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งทั้งสองประการมุ่งเน้นการส่งเสริมและผลักดันในเรื่อง พัฒนาการทางการเมือง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง วัฒนธรรมองค์กร นโยบายขององค์กร ทรัพยากรการบริหารจัดการ สมรรถนะขององค์กร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

๒. การยืนยันรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเป็นข้อความที่เหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($Md=4.32, (|Md-Mo|) = -0.02, IR=0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน จำนวน ๑๔ ด้าน โดยมีความคิดเห็นว่าเป็นข้อความที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด ๑๒ ด้านและเหมาะสมในระดับน้อย จำนวน ๒ ด้านดังภาพที่ ๒



Ultimate Outcome

ภาพที่ ๒ รูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากภาพประกอบที่ ๒ สรุปได้ว่ารูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย การเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองจากภาคประชาชน และการเพิ่มการสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งทั้งสองประการมุ่งเน้นการส่งเสริมและผลักดันในเรื่อง พัฒนาการทางการเมืองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง วัฒนธรรมองค์กร นโยบายขององค์กร ทรัพยากรการบริหารจัดการสมรรถนะขององค์กร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ในการ “สร้างความกินดี อยู่ดี มีสุข ของประชาชน”

๕. อภิปรายผล

จากการศึกษาในครั้งนี้ ได้นำผลการศึกษามาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยแยกออกเป็นประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

๑. ระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายผลได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนนั้นพบว่า ภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติมากที่สุด และภารกิจด้านการพัฒนาสังคมมีการปฏิบัติน้อยที่สุด จากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ภายใต้งบประมาณที่มีจำกัดทำให้แต่ละเทศบาลตำบลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณลงไปจัดทำภารกิจในทุกด้านได้อย่างเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องต้องมุ่งเน้นไปในการกิจที่สำคัญและเร่งด่วนก่อนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนิษฐา ตุงซีพ^{๓๓} ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิผลการวิจัยพบว่า การจัดบริการสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้กล่าวได้ว่า พัฒนาการทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองจากกลุ่มการเมือง ผู้นำท้องถิ่นใช้นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือในการแข่งขันเพื่อการได้รับชัยชนะส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานนโยบายของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอริย์รัช

^{๓๓} ชนิษฐา ตุงซีพ, “แนวทางการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ,” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๕๓.



สุอุทัย^{๑๔} ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลกระทบต่อนโยบายสาธารณะผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อนโยบายสาธารณะความเจริญทางสังคมและวัฒนธรรม และการขยายตัวทางเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ยังเป็นเพราะว่า เทศบาลมีการคิดค้นเทคโนโลยี การประดิษฐ์สิ่งใหม่ในสังคม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุริชัย หวันแก้ว^{๑๕} สรุปสาเหตุที่นำมาสู่ความเจริญทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญ ๕ ประการ คือ ๑) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและประชากร ๒) เทคโนโลยี ๓) กระบวนการทางวัฒนธรรม ๔) การพัฒนาทางเศรษฐกิจและ ๕) การขยายตัวของกระแสความเป็นประชาธิปไตยแรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมีการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขในปัญหาของประชาชน มีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นระบบตัวแทนของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล^{๑๖} มีความเห็นว่าโดยทฤษฎีแล้ว การเมืองภาคประชาชน คือ การมีส่วนร่วมของพลเมือง ซึ่งครอบคลุมทั้งการเคลื่อนไหวของสาธารณชนทั่วไป ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือกิจการสาธารณะ และการเคลื่อนไหวของประชาชนเฉพาะกลุ่มเพื่อแสดงสิทธิในการดำเนินชีวิตของตนเองการสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลาง และการสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รัฐบาลกำหนดนโยบายมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น มีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อจัดสรรรายได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างเพียงพอ และเทศบาลตำบลได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนภูมิภาค ได้รับความร่วมมือในการประสานงานกับท้องถิ่นเพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน และมีการสนับสนุนท้องถิ่นในการนำภารกิจของรัฐไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ^{๑๗} ที่ชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญว่า การสนับสนุนจากราชการส่วนภูมิภาคเป็นไปในลักษณะของการควบคุม กำกับดูแลสนับสนุนการดำเนินงานโดยอาศัยหน่วยงานราชการส่วนกลางและภูมิภาควัฒนธรรมองค์การนโยบายขององค์การ และโครงสร้างองค์การผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลอิสระในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยเน้นคุณภาพของผลงาน

^{๑๔} อริย์ชัย สุอุทัย, “การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลกระทบต่อนโยบายสาธารณะ,” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย), ๒๕๕๔.

^{๑๕} สุริชัย หวันแก้ว, “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม,” ในสังคมและวัฒนธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๑๕๕๐), หน้า ๑๕๖-๑๕๗.

^{๑๖} เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิภาษา, ๒๕๕๒), หน้า ๑๔๔.

^{๑๗} นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องรายงานผลการศึกษาความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๒), หน้า ๘๗-๘๙.



ที่ดีเยี่ยมเท่านั้นและเน้นวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และกำหนดโครงสร้างองค์การให้มีการติดต่อประสานงานภายในเทศบาลได้โดยตรงทุกฝ่ายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hodge and Anthony^{๑๘} ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมองค์การ นโยบายขององค์การ และโครงสร้างองค์การ เป็นการกำหนดระบบการควบคุมและการประสานงานโครงสร้างองค์การจะช่วยให้เกิดความแน่นอนในการประสานงาน ไม่ว่าองค์การนั้นจะมีความซับซ้อนเพียงใดผู้บริหารและสมาชิกในองค์การสามารถทำงานร่วมกันได้ง่ายขึ้นการบูรณาการเทคโนโลยีขององค์การ และทรัพยากรการบริหารจัดการผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลมีการกำหนดช่องทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์การ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการปฏิบัติราชการ และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมองคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของติน ปรัชญพฤทธิ์^{๑๙} ที่ได้กล่าวถึง การบูรณาการเทคโนโลยีขององค์การและทรัพยากรการบริหารจัดการเป็นกระบวนการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวพันกันอย่างมีระบบ โดยการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรต่างๆ ในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ สมรรถนะขององค์การและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลมีการลงพื้นที่พบปะกับประชาชนอย่างต่อเนื่องทำให้ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และผู้บริหารท้องถิ่นสามารถกระตุ้นให้บุคลากรทำงานด้วยความกระตือรือร้นเสมอ และสนับสนุนให้บุคลากรใช้ความคิดวิธีการใหม่ๆในการทำงานเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลงของ Bass and Avolio^{๒๐} ที่กล่าวว่า คุณสมบัติของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้ตาม ความสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ความสามารถกระตุ้นผู้ตามด้วยสติปัญญา และการมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลต่อการสร้างวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การสื่อสารวิสัยทัศน์ เป็นแบบอย่างของพนักงาน

๒. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือแรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชน นโยบายขององค์การ การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค วัฒนธรรมองค์การ ทรัพยากรการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการทางการเมือง การสนับสนุนจากราชการบริหารส่วนกลางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ

^{๑๘}Hodge, B. J., and Anthony, W. P, **Organization Theory**, 3thed, (Boston :Allyn and Bacon, 1988), p. 348.

^{๑๙}ติน ปรัชญพฤทธิ์, **ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๓), หน้า ๒๔๐.

^{๒๐}Bass, B. M. and Avolio, B. J, **Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership**, (Thousand Oaks, C.A. : Sage, 1994), p. 35.

วิทยา เจริญศิริ และสัญญา เคนาภูมิ^{๒๑} ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมได้แก่ ค่านิยมร่วมของบุคลากรวัฒนธรรมองค์กรแบบราชการการจัดการเชิงกลยุทธ์ระบบบูรณาการเทคโนโลยีวัฒนธรรมองค์กรแบบปรับตัว และทักษะของบุคลากรตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามได้ร้อยละ ๓๕.๘ ($R^2=0.358$, $F=28.110$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำและส่งมอบบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนให้เกิดประสิทธิผลสูงที่สุดนั้น ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชนและการพัฒนาการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับ พลภัทร ช่างสา^{๒๒} ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย การพัฒนาการสนับสนุนจากการเมืองระดับชาติ และการเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองจากภาคประชาชนจากผลการวิจัยดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นได้ว่า กระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติในขั้นตอนการออกแบบแผนงานจะมีความสำคัญและช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Berman^{๒๓} ที่กล่าวว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ในขั้นการปฏิบัติเป็นกระบวนการในการปรับเปลี่ยนนโยบายออกมาในรูปของการปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และงบประมาณยังคงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจในการจัดทำและส่งมอบบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในทุกด้าน ดังนั้น การให้บริการสาธารณะที่ประสบความสำเร็จได้นั้น แต่ละเทศบาลตำบลจะต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณให้เพียงพอต่อมีระบบการใช้งบประมาณที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์^{๒๔} ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐมผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแวดล้อมทางการบริหารจัดการภายในองค์กรส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานมากที่สุด คือ ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (งบประมาณ) นอกจากนี้ พฤติกรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลยังมีลักษณะ

^{๒๑} วิทยา เจริญศิริ, สัญญา เคนาภูมิ และ ภักดี โพธิ์สิงห์. “ปัจจัยทางการบริหารและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ : กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๗ : ๑๕๓-๑๖๔.

^{๒๒} พลภัทร ช่างสา, “รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๘), พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

^{๒๓} Berman P, “The Study of Macro and Micro Implementation,” In **Public Policy**, V. 26 (2) : 157-184, 1978.

^{๒๔} สิริพงษ์ ปานจันทร์, “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๕๔.

เชื่อมโยงกับพัฒนาการทางการเมืองจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโวหาร ยะสารวรรณ^{๒๕} ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดบริการสาธารณะ

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

๖.๑.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) เทศบาลตำบลควรวางยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างบทบาทของประชาสังคมใหม่ในการรวมกลุ่มเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่มีการประสานเครือข่ายเป็นอย่างดี

๒) เทศบาลตำบลควรวางยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน โดยกำหนดนโยบายพัฒนางานบริการของเทศบาลตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยออกแบบการบริการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถให้บริการได้หลากหลายรูปแบบ

๓) เทศบาลตำบลควรวางยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ โดยวางระบบการบริหารจัดการสินทรัพย์ของราชการอย่างครบวงจร โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ผูกมัดผูกพันติดตามมา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือสร้างมูลค่าเพิ่มตามฐานะเศรษฐกิจของประเทศ

๖.๑.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) ยุทธศาสตร์การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ จากเดิมที่เน้นบทบาทของรัฐในการเป็นตัวนำทำกิจกรรมสาธารณะมาเป็นรัฐควบบทบาทของตนเอง ให้ประชาสังคมมีบทบาทมากขึ้นในการช่วยเหลือตนเอง

๒) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน คือ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐพัฒนาระบบการเชื่อมโยงงานบริการซึ่งกันและกัน และวางรูปแบบการให้บริการประชาชนที่สามารถขอรับบริการจากภาครัฐได้ทุกเรื่อง

๓) กำหนดนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการประชาชนที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างหลายส่วนราชการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจของประเทศ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยทบทวนขั้นตอน ปรับปรุงกระบวนการ หรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน

^{๒๕}โวหาร ยะสารวรรณ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน,” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัทยมหิดล), ๒๕๕๕.

๖.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรที่จะได้มีการนำรูปแบบการพัฒนาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ ไปทดลองใช้กับเทศบาลตำบลเพื่อจะได้ทำความเข้าใจลักษณะการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลและพัฒนาตัวแบบให้มีอำนาจอธิบายและทำนายได้ครอบคลุมยิ่งขึ้นและศึกษาบทบาทความร่วมมือของการเมืองภาคประชาชนกับเทศบาลตำบลโดยเฉพาะองค์กรชุมชน หรือองค์กรภาคประชาชนอื่นนอกเหนือจากการศึกษาหาตัวแบบที่ผู้วิจัยได้กระทำไปเนื่องจากแรงกดดันจากการเมืองภาคประชาชนนั้นไม่ได้มีด้านบวกด้านเดียวแต่น่าจะมีด้านลบ คือ มิติที่ขัดแย้งกันด้วย

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

- โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๓.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. การปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒.
- สถาบันพระปกเกล้า, วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๑.
- สมิต สัจฉกร. ศิลปะการให้บริการ. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๓.
- สุภมาส อังคุโชติ และคณะ. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. กรุงเทพมหานคร : มิสชั่นมีเดีย, ๒๕๕๑.
- สุวิมล ว่องวาณิช. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

(๒) วารสาร

- พลภัทร ช่างสากล. “รูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์.ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๘).
- วิทยา เจริญศิริ, สัณญา เคนาภูมิ และ ภักดี โพธิ์สิงห์. “ปัจจัยทางการบริหารและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

- มหาสารคาม”. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ : กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗ : ๑๕๓-๑๖๔.
- สุริชัย หวันแก้ว. “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม,” ในสังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- สัญญา เคนาภูมิ. “การสร้างกลยุทธ์จากฐานการวิจัยทางการบริหารจัดการ,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๙.
- สัญญา เคนาภูมิ. “ปรัชญาการวิจัย : ปริมาณ : คุณภาพ” วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ ; กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗.
- สัญญา เคนาภูมิ. “รูปแบบการเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยทางการบริหารจัดการ”. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ : กันยายน-ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิภาษา, ๒๕๕๒.

(๓) วิทยานิพนธ์

- ชนิษฐา ตุงษ์พ. แนวทางการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ รป.ม.(การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องรายงานผลการศึกษาความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๒.
- โวหาร ยะสารวรรณ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดบริการสาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๕.
- สิริพงษ์ ปานจันทร์. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔.
- อริย์ชัย สุอุทัย. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลกระทบต่อนโยบายสาธารณะ. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๔.

(๔) เว็บไซต์

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/work/abt/index/jsp>. [๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗].
- สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สรุปผลการประเมินมาตรฐานปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๕๖. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateOrganizeServlet?>. [๔ ธันวาคม ๒๕๕๗].



๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books:

Bass, B.M. and Avolio, B.J. **Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership**. Thousand Oaks, C.A. : Sage, 1994.

Berman P. "The Study of Macro and Micro Implementation," In **Public Policy**.V. 26 (2) : 157-184, 1978.

Bush, G.W. **Governing Big Cities: The Management of Decentralization**. Wellington : University of Wellington, 1991.

Hodge, B. J., and Anthony, W. P. **Organization Theory**. 3th ed. Boston : Allyn and Bacon, 1988.

Joreskog, K.G. and Sorbom, D. **LISREL 8 User's Reference Guide**. Chicago : Scientific Software International, 1998.